

Valvontaviranomaisen aloite Setsuuri Oy:n ympäristöluvan YSL 59 §:n mukaista vakuutta koskevan lupamääräyksen muuttamiseksi

Lupa- ja valvontalautakunta 24.01.2023 § 8
718/11.01.00.00/2022

Valmistelija: ympäristönsuojelusihteeri Päivi Pöyhönen, puh. 0400 569 811

Taustaa

Setsuuri Oy:llä on Laukaan lupalautakunnan 19.12.2019 myöntämä ympäristölupa autopurkamon ja puujätteen lajittelukeskuksen alueen ja toiminnan laajentamiselle. Toiminnalla oli aikaisemmin Keski-Suomen ympäristökeskuksen Tmi Purkamo Åkermanin autopurkamotoiminnalle 15.2.2006 myöntämä ympäristölupa ja 16.3.2009 myönnetty lupa puujätteen vastaanottoon, varastointiin ja käsittelyyn. Ympäristöluvut siirtyivät Laukaan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaan 2014 ympäristönsuojelulainsäädännön muutoksen myötä.

Laukaan lupalautakunnan 19.12.2019 antamassa päätöksessä on edellytetty, että toiminnassa noudatetaan aikaisempien päätösten vastaanotto- ja varastointimääriä siihen saakka, kunnes toiminta-alueen laajennusosa on valmiiksi rakennettu ja kiinteistöllä on toimintaan edellytetyt rakenteet valmiina ja valvontaviranomaisen hyväksyminä. Kiinteistölle on kuitenkin saanut lupapäätöksen 2019 mukaisesti vastaanottaa rakennusvaiheessa uusina materiaaleina betoni- ja tiilijätettä 24 000 t sekä asfalttijätettä 1000 t laajennusalueen maarakentamiseen. Betoni- ja tiilijätettä on saanut vastaanottaa vuodessa enintään 20 000 t ja varastoida kerralla enintään 5000 t ja asfalttijätettä 1000 t vuodessa ja varastoida 500 t.

Setsuuri Oy:n toiminnalle tällä hetkellä asetetun vakuuden arvo on vanhan vuoden 2006 ympäristöluvan mukaisesti 4500 €. Ennen laajennetun toiminnan aloittamista yrityksen on asetettava nykyisen luvan mukaisesti YSL 59 §:n mukaiseksi jätteen käsittelytoiminnan vakuudeksi 25 000 €. Laajennusalueen sekä siihen liittyvien rakenteiden valmistuminen ei toiminnanharjoittajan mukaan ole lähiaikoina ajankohtaista.

Voimassa oleva vakuus (4500 €) on asetettu aikoinaan Keski-Suomen ympäristökeskuksen 15.2.2006 Tmi Purkamo Åkermanille myönnetyn autopurkamotoimintaa koskevan ympäristöluvan yhteydessä. Puujätteen käsittelyä koskevan luvan muutoksen yhteydessä 16.3.2009 K-S ympäristökeskus ei ole korottanut vakuutta. Vakuus on siirtynyt K-S ELY:ltä Laukaan kuntaan 22.1.2015 ympäristölupien valvontavastuun siirtymisen yhteydessä. Vakuus ei vastaa nykyistä toimintaa ja kustannustasoa. 19.12.2019 annetussa päätöksessä ei ole otettu huomioon laajennusalueen rakentamiseen käytettävien jättemateriaalien aiheuttamaa vakuuden päivittämisen tarvetta. Alueella käsitellään ja varastoidaan nyt laajentamisen aikana aikaisemmasta poiketen suuria määriä betoni- ja tiilijätettä sekä jäteasfalttia.

Perusteet valvontaviranomaisen aloitteelle

Ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaan lupaviranomaisen on valvontaviranomaisen aloitteesta muutettava luvan vakuutta koskevia lupamääräyksiä, jos lupaviranomainen arvioi, että jätteen käsittelytoiminnalle luvassa määrätyn

vakuuden määrä ei ole riittävä YSL:n 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi tai vakuus ei muutoin täytä 59–61 §:n mukaisia vaatimuksia.

YSL 59 §:n mukaan:

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi.

YSL 60 §:n mukaan: *Vakuuden on oltava riittävä 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset.*

Setsuuri Oy:n ympäristöluvan toiminnan lopettamista koskevan lupamääräyksen 46. mukaan: *Toiminnan päättyessä vastaanotetut jätteet on toimitettava tämän päätöksen mukaisesti hyödynnettäväksi tai käsiteltäviksi. Alue on siistittävä roskista ja poistettava toiminnassa käytetyt tarpeettomat rakenteet. Maaperän pilaantuneisuudesta on laadittava selvitys ja huolehdittava maa-alueen puhdistamisesta.*

Ympäristöministeriön julkaisun 2/2016 ”Ympäristövalvonnan ohje” mukaan vakuuden riittävyyden seurannan ja tarkistamisen tulee olla osa lupavalvontaa kaikessa luvanvaraisessa toiminnassa, jolta edellytetään jätevakuuden asettamista. Jos valvontaviranomainen havaitsee säännöllisen valvonnan yhteydessä, että vakuuden määrä ei ole riittävä vakuuden kohteena olevaan toimintaan sekä sen mahdollisiin riskeihin ja vaikutuksiin nähden, tulee valvontaviranomaisen tarvittaessa saattaa vakuuden määrän muuttamista koskeva asia lupaviranomaisen käsiteltäväksi. Kun vakuuden muuttamista koskeva esitys tulee vireille valvontaviranomaisen aloitteesta, varataan toiminnanharjoittajalle tilaisuus lausua käsityksensä aloitteesta.

Vakuuden määrän arvioiminen, YSL 61 §

Vakuudella pyritään varmistamaan, että asianmukainen jätehuolto voidaan vakuuden turvin järjestää, jos toiminnanharjoittaja laiminlyö jätehuoltovelvoitteensa tai ei maksukyvyttömyyden vuoksi pysty jätehuoltoa järjestämään. Vakuuden laskemisessa käytetään yleisesti ohjeena ympäristöministeriön julkaisua Jätevakuusopas 5/2012.

Setsuuri Oy:n toiminnan luonne huomioon ottaen vakuutta laskiessa tulee ottaa huomioon betoni- ja tiilijätteen varastointimäärä, joka on luvan mukaisesti 5000 t. Setsuuri Oy:llä on lupa hyödyntää laatuvaatimukset täyttävää betoni- ja tiilijätettä laajennusalueen maarakennuksessa. Asfalttijätettä on lupa varastoida 500 t, se hyödynnetään rakennusvaiheessa oman kentän pintarakenteissa. Puujäte varastoidaan laitoksella pääosin murskaamattomana ja lajittelemattomana, suurin sallittu varastointimäärä ennen laajennusalueen valmistumista on 150 t. Sekä betoni- että puujätteen murskauksen suorittaa ulkopuolinen urakoitsija.

Vakuusarviointiin ei ole otettu mukaan laitoksella käsiteltäviä tuottajavastuun alaisia jätteitä eikä romumetallia ja auton koreja, joilla on nopean realisoinnin edellyttämät markkinat, eikä myöskään vaarallisia jätteitä, joilla on vakiintunut vastaanotto- ja käsittelyjärjestelmä. Yrityksen jätteenkuljetusta koskevassa luvassa (K-S ELY) ei ole määrätty lainkaan vakuutta, joten sitä ei voi myöskään ottaa huomioon vakuutta määritettäessä.

Setsuuri Oy on käyttänyt toiminnan laajentamista koskevassa ympäristölupahakemuksessaan vakuusarvionsa laskentaperusteena betoni- ja puujätteen murskauskustannuksia, mutta valvontaviranomaisen näkemuksen mukaan vakuussummaa ei voida arvioida pelkästään niiden perusteella. Vakuussummassa tulee Jätevakuusoppaan mukaisesti ottaa huomioon myös kuljetuskustannukset, mahdolliset vastaanottolaitoksen käsittelymaksut ja maaperän tilan selvittämisestä sekä ympäristön tilan seurannasta koostuvat kustannukset. Vakuuden realisointitilanteessa ympäristönsuojeluviranomaisen on käytännössä teetettävä ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaiset jätehuoltotyöt ulkopuolisella toimijalla. Valvontaviranomainen ei jatka laitokselle varastoitujen materiaalien lajittelua ja jalostusta murskeeksi, murskeen laadunvalvontaa eikä murskeen markkinointia. Viranomaisen käytettävissä ei todennäköisesti ole toiminnanharjoittajan tekemiin sopimuksiin perustuvia yhteistyötahoja tai hinnastoja, vaan lupaviranomaisen arvio tarvittavan vakuuden määrästä on perustettava todellisiin jätteenkäsittelykustannuksiin, jotka käyvät ilmi mm. jätteenkäsittelylaitosten hinnastoista.

Mikäli Setsuuri Oy:n vakuuden laskemisessa käytettäisiin alueelle luvan mukaisesti varastoituja edellä mainittuja jätemääriä, jätevakuusoppaan mukaan laskettuja kuljetuskustannuksia (0,091 euroa x matka x jätteen määrä tonneina) lähimmän vastaanottolaitoksen käsittelymaksuja (MKO, hinnasto yrityksille) sekä hulevesien laadunseurannan ja maaperän tilan selvittämisen kustannuksia, saataisiin vakuussummaksi n. 100 000 euroa, josta suurin osa koostuu jätebetonin- ja tiilen käsittelykustannuksista. Koska Setsuuri Oy:llä on hyväksytty suunnitelma betonijätteen sijoittamiseksi laitосkiinteistölle, ja se voidaan luvassa esitetyillä edellytyksillä siinä hyödyntää, ja koska betoni- ja tiilijätteen vastaanottoa ja varastointia harjoitetaan ainoastaan laitосalueen laajennuksen rakentamisen ajan, voidaan kuitenkin lupapäätöksessä määrätty 25 000 € katsoa riittäväksi vakuudeksi.

Setsuuri Oy:n itse esittämillä laskuperusteilla (ympäristölupapäätöksen 2019 vastine-kohdassa) saadaan betonijätettä koskevaksi vakuussummaksi 20 000 €, ja kun otetaan huomioon muut vakuuden arvioinnissa edellä esitetyt seikat, voidaan 25 000 € katsoa riittäväksi. Koska laitосalueella käsitellään ja varastoidaan jo rakennusvaiheessa suuria määriä betoni- ja tiilijätettä, tulee vakuus asettaa nyt rakennusvaiheessa, tältä osin vakuutta koskevaan lupamääräykseen 44 esitetään muutosta. Laajennusalueen valmistumisen ja käyttöönoton myötä vakuuden piiriin siirtyvät laajennetun toiminnan mukaiset jätemäärät. Vakuutta ei ole tässä yhteydessä tarvetta muuttaa, mikäli toiminnassa ei tapahdu oleellisia muutoksia.

Vakuutta koskevan lupamääräyksen muuttaminen

Vakuutta koskevaa lupamääräystä 44 muutetaan seuraavasti, *muutokset kursiivilla, poistettu teksti yliviivattu*:

44. Luvan saajan on asetettava YSL 59 §:n mukainen jätteen käsittelytoiminnalta vaadittava vakuus toimivaltaisen valvontaviranomaisen eduksi *lupamääräyksen 44 muutosasiaa koskevan päätöksen saatua lainvoiman ennen laajennetun toiminnan aloittamista*. Vakuuden suuruus on **25 000 €**.

Perustelut

Vakuuden määrän on oltava riittävä YSL 59 §:ssä tarkoitettujen toimien hoitamiseksi ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Tällä hetkellä voimassa oleva vuodelta 2006 olevan lupapäätöksen mukainen jätteenkäsittelytoiminnan vakuus 4500 € ei ole riittävä

kattamaan YSL 59 §:n mukaisia toimia. Toimintaan on tullut vakuuden asettamisen jälkeen muutoksena puujätteen käsittelyä sekä betoni-, tiili- ja asfalttijätteen vastaanottoa, varastointia ja hyödyntämistä, nämä toiminnot eivät ole olleet vakuuslaskelmissa mukana. Vakuuden asettamisen ajoista ovat myös käsittely- ja kuljetuskustannukset kasvaneet.

Esityslistan ohessa:

- Setsuuri Oy:n ympäristölupapäätös 19.12.2019

Esittelijä	Ympäristötoimenjohtaja Jukka Lappalainen
Päätösehdotus	Valvontaviranomainen esittää, että Setsuuri Oy:n jätteenkäsittelytoiminnalle 19.12.2019 myönnetyssä ympäristöluvassa asetettua YSL 59 §:n mukaista vakuutta koskevaa lupamääräystä 44. muutetaan edellä esitetyillä perusteilla seuraavasti: "Luvan saajan on asetettava YSL 59 §:n mukainen jätteen käsittelytoiminnalta vaadittava vakuus toimivaltaisen valvontaviranomaisen eduksi lupamääräyksen 44 muutosasia koskevan päätöksen saatua lainvoiman. Vakuuden suuruus on 25 000 €." Setsuuri Oy:lle varataan tilaisuus lausua käsityksensä valvontaviranomaisen aloitteesta, asia käsitellään tämän jälkeen lupaviranomaisen päätösasiana. Tästä aloitteesta ei ole muutoksenhakuoikeutta, koska kyse on asian valmistelusta.
Päätös	Ympäristötoimenjohtajan ehdotus hyväksyttiin.